

Advies aan college van burgemeester en wethouders van De Fryske Marren

Portefeuillehouder(s) de heer J. van Zanden Datum voorstel: 15 december 2025 Besluit raad: Nee T.k.n. raad: Ja Zaaknummer: Z.872128 Aantal bijlagen: 2 Behandeld door: Team: Team Ruimtelijk Beheer	Overlegd/samengewerkt met: Adviseur: ☐ communicatie ☐ juridische zaken ☒ financiën ☐ p&o ☐ inkoop Team: ☐ backoffice sociaal domein ☐ sociaal wijkteam ☐ bestuur en concernadvies jeugd en gezin ☐ concerncontrol ☐ sociaal wijkteam ☒ diensten beheer werk en inkomen ☐ informatie ☐ sociaal wijkteam ☐ klanten contact centrum zorg en participatie ☐ maatschappelijke ontwikkeling ☐ vergunningen, ☐ middelen toezicht en ☐ ondersteuning handhaving ☐ ruimtelijk beheer/realisatie ☐ wijkbeheer ☐ ruimtelijke ontwikkeling ☐ wijkover- schrijdend beheer
--	--

Onderwerp:
Jaarplan civiele kunstwerken 2026

Ontwerpbesluit:

Het college besluit

1. In te stemmen met het 'Jaarplan civiele kunstwerken 2026';
2. In te stemmen om de benodigde middelen beschikbaar te stellen ten laste van de voorziening groot onderhoud kunstwerken.
3. Het 'Jaarplan civiele kunstwerken 2026' met raadsmemo ter informatie naar de Raad te sturen.

Datum: **Openbaar:** openbaar

Besluit college:

Inleiding - Ynlieding

Gemeente De Fryske Marren heeft 232 kunstwerken in eigendom, beheer en onderhoud, namelijk:

- 183 vaste bruggen
- 23 duikerbruggen
- 17 beweegbare bruggen
- 6 tunnels / onderdoorgangen
- 2 sluizen
- 1 viaduct

Daarnaast hebben we nog zeven pontverbindingen in de vaart.

Op 18 december 2024 heeft de gemeenteraad het nieuwe beleidsplan kunstwerken 2025-2030 vastgesteld. Dit inclusief een herijkt meerjarenonderhoudsprognose 2025-2032. Hieraan koppelen we het jaarplan 2026 waarin we de uit te voeren werkzaamheden en de benodigde financiën beschrijven.

Beoogd resultaat - Beëage resultaat

Gemeente De Fryske Marren onderhoud de kunstwerken op een doelmatige manier.

Met het jaarplan beogen we:

- de waarborging van de veiligheid en goede functionaliteit voor de gebruikers en bedienaars;
- het voorkomen van achterstallig onderhoud en daarmee kapitaalvernietiging;
- het voorkomen van aansprakelijkheidstellingen en imagoschade

Argumenten - Arguminten

1.1 Toestemming voor de uitvoering van de in dit plan vermelde werkzaamheden is de basis voor de rechtvaardiging van, en geeft inzicht in, de uit te voeren werkzaamheden.

Uitstel van de werkzaamheden leidt op een aantal locaties tot veiligheidsrisico's voor bedienend personeel en gebruikers, onomkeerbare schade en dus kapitaalsvernietiging. Hierdoor moeten bruggen eerder vervangen worden. Het reinigen en conserveren heeft grote invloed op de levensduur. Andere voorbeelden van werkzaamheden zijn het herstellen en vervangen van brugleuningen, dekplanken, remmingwerken en mechanische en elektrotechnische ingrepen.

2.1 Toestemming van de onttrekking van middelen uit de voorziening kunstwerken geeft een basis voor de rechtvaardiging van de bestede middelen.

Door het in 2024 vaststellen van de herijkte meerjarenonderhoudsprognose 2025-2032 heeft de raad het college het mandaat gegeven om te besluiten over de onttrekking.

2.2 Herijking meerjarenonderhoudsprognose 2025-2032 in relatie tot de voorziening kunstwerken

In 2026 herijken we de meerjarenonderhoudsprognose voor de jaren 2028-2030. Dit doen we door middel van de te inspecteren onderhoudsstatus van alle objecten en actuele kosten kentallen van de onderhoudsmaatregelen. Indien dit een aanpassing van de dotatie- en onttrekking met zich meebrengt wordt dit aangemeld bij de Perspectiefnota 2028.

3.1 Het jaarplan 2026 en positie van de gemeenteraad

Een van de uitkomsten van het eindrapport van het Rekenkameronderzoek 'Kapitaalgoederen' is om de raad meer mee te nemen in de stand van zaken over het beheer en onderhoud van onze kunstwerken. Daarom sturen we dit jaarplan begeleid met een raadsmemo ook ter kennisgeving naar de raad.

Kantttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregelen – Kanttekeningen: risico's en eventuele beheersmaatregels

De totale portfolio van het team Ruimtelijk beheer/realisatie is groot. Het risico bestaat dat werken niet of later worden uitgevoerd in verband met een tekort aan capaciteit.

Het cluster infrastructuur, staat voor grote opgaven de komende jaren. Naast woningbouw, met daarin infrastructuur, staan er veel wegen en kunstwerken op de vervangingslijst. Ook klimaatadaptatie, groen & spelen, rioleringswerkzaamheden en circulaire economie (duurzaam en biobased bouwen) hebben de nodige impact. Om alle projecten goed uit te kunnen voeren is er een integrale afweging gemaakt. We

maken gebruik van het raamcontract ingenieursdiensten om projecten te kunnen voorbereiden, kosten te ramen en te begeleiden in de uitvoering. Ook zijn we bezig met het aanbesteden van een raamcontract groot onderhoud kunstwerken waarbij we een of meerdere partijen zoeken om het uit te voeren onderhoud weg te kunnen zetten.

Beleid, regelgeving en Sustainable Development Goals (SDG's) – Belied, regeljouwing en Sustainable Development Goals (SDG's)

Het beleidsplan en de daaruit volgende jaarplannen kunstwerken zijn opgesteld volgens de geldende normen voor civiele kunstwerken. Te weten:

- Wegenwet (artikel 15)
- Wegenverkeerswet (WVW) (hoofdstuk 1)
- Burgerlijk Wetboek (BW) (artikel 6:162 en 6:174)
- Omgevingsvisie, -plan en -wet
- Wet milieubeheer
- Besluit bodemkwaliteit
- Bouwbesluit 1992 / 2003 / 2012
- Wet kwaliteitsborging voor het bouwen.
- Provinciewet (artikel 193)
- Financiële verordening en BBV

Op grond van financieel beleid en de BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) brengen we alleen groot onderhoud ten laste van de voorziening. Middelen voor vervanging en grootschalige renovatie van kunstwerken vragen we bij de perspectiefnota aan en worden geactiveerd.

Met uitvoering van het jaarplan dragen we bij aan de onderstaande SDG's

Financiën - Finânsjes

In 2026 is € 400.309 nodig om het planmatig groot onderhoud zoals beschreven in het jaarplan uit te voeren. Hierbij sluiten we aan op het geraamde bedrag uit het vastgestelde MJOP 2022 - 2032. Dit is exclusief het resterende programma en middelen van eerdere jaarplannen à € 676.697.

Omschrijving / Jaar	2025	2026
(Geraamde) stand voorziening 1 januari	€ 550.873	€ 663.341
Dotatie in voorziening (+)	€ 555.915	€ 420.915
Ottrekking jaarplannen t/m 2025 (-)	€ -443.447	€ -676.697
Ottrekking jaarplan 2026 (-)	n.v.t.	€ -400.309
Stand voorziening 31 december	€ 663.341	€ 7.250

De verdeling is per werksoort en per team in onderstaande tabel weergegeven. (peildatum 25-11-2025, verschillen in de begrote kosten en de uitgevoerde kosten lichten we toe in de Jaarrekening 2025)

Omschrijving	Team	Bedrag (ramingen)
Conserveren (grote kunstwerken)	TRB	€ 25.000
Vervangen diverse onderdelen (grote kunstwerken)	TRB	€ 142.809
Nadere gerichte inspecties	TRB	€ 50.000
E + M onderhoud	TRB	€ 50.000
Subtotaal team Ruimtelijk beheer (TRB)		€ 267.809 (FCL 7940081)
Inspectie- en storingscontract + reparaties (E+M)	TDB	€ 22.500
Reinigen + smeren (grote kunstwerken)	TDB	€ 10.000
Reinigen + conserveren (kleine kunstwerken)	TDB	€ 70.000
Vervangen diverse onderdelen (kleine kunstwerken)	TDB	€ 30.000
Subtotaal team Diensten beheer (TDB)		€ 132.500 (FCL 7940082)
Totaal onttrekking t.l.v. voorziening Kunstwerken		€ 1.077.006 (inclusief € 676.697 restant werkzaamheden uit eerdere jaarplannen)

Duurzaamheid - Duorsumens

De in het plan benoemde projecten volgen de huidige, gevalideerde, duurzaamheidsaspecten. We eisen van de aannemers de CO2 prestatieladder trede 5, gebruik HVO100 brandstof en het aanbieden van circulaire bouwmaterialen. Voor beton en hout toepassingen bij kunstwerken wordt het steeds meer gemeengoed om hergebruikt materiaal in te verwerken. Bij vervangings- en renovatieprojecten voegen we een duurzaamheidsparagraaf toe of besteden we innovatief aan op basis van circulariteit.

Participatie - Partisipaasje

Voor participatie gebruiken we de vastgestelde participatieladder, Wikselwurk, van de gemeente De Fryske Marren. De meeste onderhoudsprojecten volstaan met 'informer' en de vervangingen variëren van 'informer tot adviser'. Bij vervangingen en renovaties treden we in contact met relevante partijen zoals bedrijven en particulieren, eventueel vertegenwoordigd door plaatselijke belangen of bedrijfsverenigingen. In gesprekken inventariseren we wensen en voorstellen. Naar aanleiding van de uitkomsten kunnen een of meerdere uitvoeringsvarianten voorgelegd worden aan college en raad.

Communicatie - Kommunikaasje

Met omwonenden en gebruikers communiceren we over de werkzaamheden en de planning, zodat zij tijdig op de hoogte zijn van wat er gebeurt, waarom en wanneer. Dit doen we via onze eigen kanalen zoals de website en sociale media, maar bij grotere projecten ook via brieven en persoonlijk contact. Het jaarplan wordt gepubliceerd via Overheid.nl en plaatsen we op de gemeentelijke website.

Vervolg en evaluatie - Ferfolch en evaluaasje

Na een positief besluit worden de werken volgens het jaarplan in 2026 uitgevoerd. In de reguliere P&C momenten communiceren we afwijkingen en waar nodig tussentijds via een memo. In het jaarplan 2027 blikken we nogmaals terug op het vorige jaar.

Bijlagen - Taheakke

Bijlage 1 Jaarplan kunstwerken 2026

Bijlage 2 RM-jaarplan civiele kunstwerken 2026